

Peter van Hal
Imperfections

Ooit stopte er voor mijn deur een tijdmachine. De bestuurder was Peter van Hal. De tijdmachine zag er niet echt uit als in de film. Het was eerder een oude camper met rood afgeplakte ramen. Binnenin een soort werkplaats met een gootsteen, flessen met chemicaliën, zilver, zuren en zouten. Wat lange platte bakken, een voorraadje metalen plaatjes en een niet echt portable apparaat waarmee het reizen in de tijd daadwerkelijk mogelijk zou zijn. Peter monteerde het vervaarlijke machien op een zwaar houten statief. En de magie nam een aanvang. Hij zette mij neer op een bankje in mijn tuin, terwijl hij verdween onder een zwarte doek. Stilzitten moest ik, zonder een vin te verroeren. Op een gegeven moment leek hij tevreden met hoe mijn portret in de compositie zou komen te staan. Hij verdween vervolgens in zijn tijdmachine om een plaat lichtgevoelig te maken. Na enige minuten kwam hij weer terug met een kastje waar de nog onbelichte foto in zat. Deze ging in de camera en ik kreeg de laatste instructies.

Het stilzitten begon nu echt en na enige seconden de kap van de lens te hebben gehaald verdween hij met het kastje weer in zijn tijdmachine om de foto te ontwikkelen.

Een paar minuten later kwam hij tevoorschijn, met in zijn hand een nog nat metalen plaatje, het negatief. Na wat spoelen in een bak met fixeer bleek er een foto uit pak 'm beet 1858 op het metalen plaatje te staan. Ik zag een portret van mijzelf, een minuut of wat geleden geschoten, maar met een onmiskenbaar 19e-eeuws gevoel. Ik had in de tijd gereisd... Dankjewel Peter, het is een zeer bijzonder portret dat je van me maakte. Ik koester het metalen plaatje nog steeds als een kostbaarheid.

Peter van Hal bedient zich in zijn fotografie van de 'Collodion Wet Plate' techniek. Wikipedia: 'The collodion process is an early photographic process which requires the photographic material to be coated, sensitized, exposed and developed within the span of about fifteen minutes, necessitating a portable darkroom for use in the field.'

Het resultaat van een collodium foto is voorspelbaar en onvoorspelbaar tegelijk. Natuurlijk; onderwerp, regie, compositie en belichting liggen bij de fotograaf. Maar de techniek voegt er wel degelijk iets aan toe. Een nostalgisch of 'ouderwets' gevoel, door hoe kleuren en contrasten werken op de vloeibare emulsie. Maar ook craquelé, lokale vlekjes, ruwe randen en oneffenheden komen voor. Gedeeltelijk stuurbaar, maar ook random, omdat je de emulsie met de hand opbrengt. Dat maakt een collodium foto echt uniek ten opzichte van andere, modernere technieken.

In elk geval levert deze natte plaat-techniek altijd een uniek beeld op. En dat is nu juist waar Peter zich onderscheidt van de meeste andere (inmiddels bijna allemaal digitale) fotografen. Een stuk of 100 clicks doen en dan de leukste eruit halen is er bij Peter niet bij. Het moet in een keer goed, dus kijk je en fotografeer je anders. Aandachtiger misschien, meer geconcentreerd.

Ik kende Peter al uit onze vroege tijd. Rockers waren we. Of rockabilly's eigenlijk. Rock 'n' Roll vermengden we met een vleugje punk en een laagje new wave. En door de jaren heen kwamen we elkaar wel eens tegen. Hij als boeker van Extrema, waar ik ook kwam om foto's te maken van bekende dj's. Nu zijn we allebei fotograaf.

Ik digitaal en Peter diep analoog. Omdat ik zelf fotografeer, en vooral portretten maak, ben ik wel eens een beetje jaloers op Peter. Niet alleen omdat zijn werk zo jaloersmakend mooi is, maar ook vanwege die heel andere aanpak. Die rust. Dat ene unieke beeld meteen goed neerzetten en maken. Peter kan dat.

Kijkend naar zijn indrukwekkende oeuvre zien we steeds het collodion. En tegenwoordig ook het machtig interessante 'Mordançage' (Googled u maar) met ook nog steeds het nostalgische gevoel. Peter weet dat echter op onnavolgbare wijze te combineren met een 'contemporary' oog. Technisch en uiterlijk misschien heel ambachtelijk, maar inhoudelijk vaak verassend modern. Middenin het nu. Juist die combinatie maakt Peters werk zo aantrekkelijk. Een supergrote collodium foto van een paar Adidas trainers. Wow. Het portret van Triggerfinger, of dat van Douwe Bob. Wow. En kijk ook eens goed naar zijn naakten. Vaak in de vrije natuur geschoten (soms van zijn prachtige Hiske). Ik zie Peter daar staan met zijn enorme tijdmachine, in dat bos. Wow. Zijn 'bloemporetten'. Wow.

Ik kijk bijzonder graag naar Peters werk, en blijf me verbazen over die unieke combinatie van techniek, romantiek, nostalgie en zijn moderne oog. Voor u ligt nu dit prachtige boek. Peters oog, zijn 'back to the future' maar dan in een moderne jas. Ik hoop dat u als kijker mijn wow's zult begrijpen en misschien wel herhalen. Veel kijkplezier. Ik ben een fan!

Krijn van Noordwijk

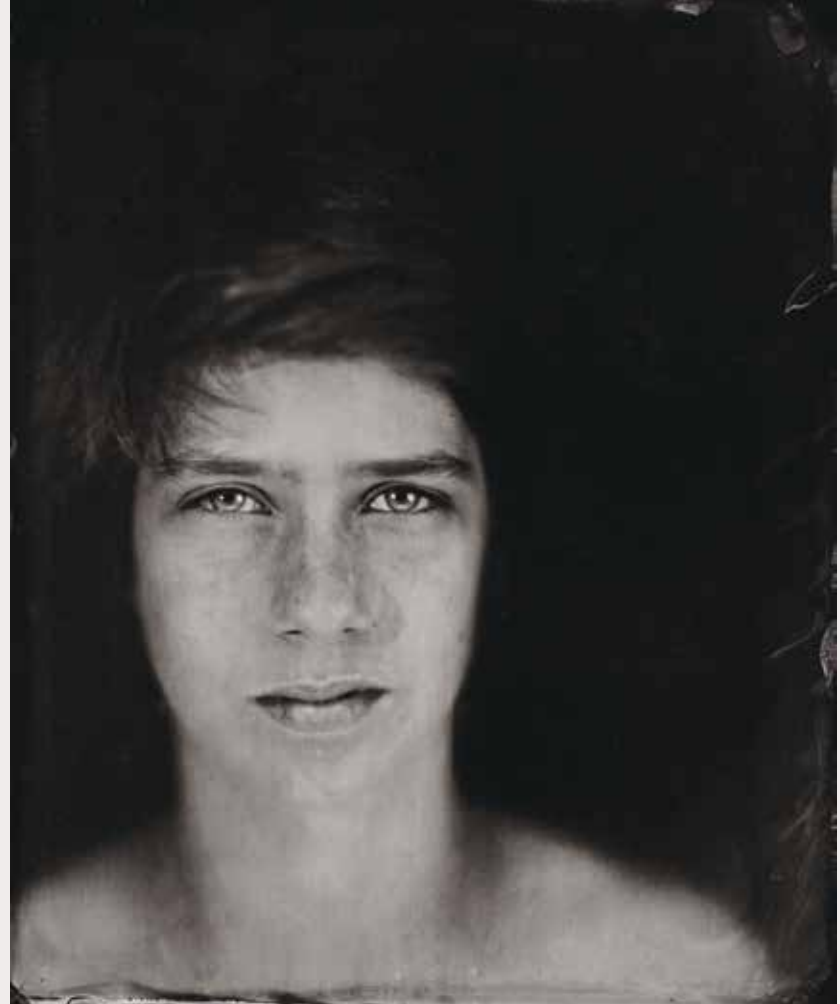

Ik weet nog goed wanneer alles op zijn plek viel. Het was rond mijn 40e toen ik op YouTube fotodocumentaires aan het kijken was van bekende en minder bekende fotografen en mijn oog viel op 'What Remains' van Sally Mann. Nietsvermoedend begon ik aan deze documentaire om hem vervolgens ademloos af te kijken. Er werd een deur naar het verleden geopend en ineens wist ik weer waarom ik op mijn 23e gestopt was met fotografie en dokawerk. Ik was er niet bijzonder goed in, maar vond het leuk en deed mijn best. Ongemerkt werd ik wel steeds fanatieker en ik had een duidelijk beeld hoe mijn foto's er uit moesten zien, maar het lukte me niet het zo te krijgen als ik wilde.

Uit frustratie ben ik gestopt en toen ik het jaar daarop mijn baan als kapper opzegde en voor een tijd naar Australië vertrok, kwam de fotografie op een laag pitje te staan. Na terugkomst in Nederland kwam mijn leven in een ander vaarwater en werd ik toeschouwer in de fotografie. Mijn andere grote hobby was muziek en daar heb ik uiteindelijk mijn werk van gemaakt als labeleigenaar, manager van producers/dj's en programmeur bij Extrema. Na een hele roerige periode in mijn leven kwam ook aan dat werk een einde. De documentaire van Sally Mann gaf me weer richting. Zij liet me zien dat ik het beeld dat ik op mijn 23e voor ogen had wél kon maken, door de techniek die zij gebruikte; Collodium Fotografie. Deze techniek is rond 1851 uitgevonden door Henry Scott Archer. Het is min of meer de eerste commerciële vorm van fotografie die langzaam haar weg vond in de wereld. Toen ik naar de foto's van Sally Mann keek, kwam ik als het ware weer thuis.

Dit boek is het resultaat van 10 jaar vallen en opstaan met deze bijzondere vorm van fotografie. Door mijn brede interesse is het een boek geworden met vele gezichten, letterlijk en figuurlijk. Portretten, macro's, landschappen, fine art en alles wat daartussen valt. Het samenstellen was dan ook een behoorlijke opgave en tegelijkertijd een terugblik op talloze interessante ontmoetingen, frustrerende momenten, maar bovenal op een geweldige reis. Geniet ervan!

Peter van Hal

In de 19e eeuw kon je je portret laten maken bij een fotograaf of bij een ambrotypist/tintypist. Het verschil was dat een fotograaf zijn foto's kon reproduceren. Bij een ambrotypist/tintypist kreeg je alleen een tin- of ambrotype. Met andere woorden, een enkel positief beeld zonder dat er nog een apart negatief bestond om eventueel meerdere prints van te maken. Vergelijk het met een polaroid. De fotograaf keek neer op de ambro- en tintypist, omdat je immers veel meer kennis en middelen nodig had om te kunnen reproduceren vanuit een negatief. Voor mij draait alles om de ambro- en tintype:

een half ontwikkeld negatief tegen een donkere achtergrond in obscura (= ondersteboven).

Een eenmalig uniek beeld dat direct je eindresultaat is. Wat ik nog steeds fascinerend vind is dat je gelijk ziet wat je maakt en dat daar maar één exemplaar van is. Het zien ontstaan van zo'n foto is geweldig. Voor mij is het nog steeds een heel leuk proces om te doen en voor de toeschouwer om naar te kijken. Op deze manier je portret laten maken is een ervaring op zich, waardoor men zich nog meer bewust wordt van de waarde van een collodium-foto. Eenmaal aan de muur, bij voorkeur geframed achter glas, krijgt de foto een status van 'conversation piece'. Wie ernaar kijkt en niet weet hoe het gemaakt is, zal altijd vragen stellen over de totstandkoming ervan. Het gevoel en de inhoud trekken de aandacht, omdat het anders is dan hedendaagse fotografie en de geportretteerde zal weer vertellen over dat moment; hoe de plaat lichtgevoelig gemaakt wordt door diverse vloeistoffen en het zilverbad, de ontwikkeling tot negatief in de doka en tot slot het magische moment van fixeren als het eindbeeld opkomt. Dit proces is tevens een lesje oldskool fotografie, waardoor dit mooie ambacht weer doorgegeven wordt.

